

**СТРАТЕШКИ ПЛАН ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ
ОПШТИНЕ ЧОКА
ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2026. ГОДИНЕ**

Интерна ревизија општине Чока

Чока, децембар 2023. године

САДРЖАЈ:

ПОГЛАВЉЕ I - РЕВИЗОРСКО ОКРУЖЕЊЕ.....	3
1. Увод.....	3
2. Организациона структура.....	4
3. Корисници буџета.....	6
4. Полазне основе интерне ревизије.....	7
5. Место и улога интерне ревизије.....	8
6. Законски оквир.....	9
7. Визија и стратешки циљеви општине Чока.....	9
8. Мисија и стратешки циљеви интерне ревизије.....	10
ПОГЛАВЉЕ II - СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ.....	11
9. Планирање ревизија.....	11
9.1. Сврха стратешког планирања.....	12
9.2. Системи као предмет ревизије.....	12
9.3. Ризик и процена ризика.....	13
9.4. Класификација система као предмета ревизије.....	18
9.5. Доношење одлуке о приоритетима ревидирања.....	18
9.6. Расподела ресурса.....	19
9.7. План ревизија за трогодишњи период 2024 – 2026. године.....	19
10. Стручно усавршавање интерних ревизора.....	20
11. Извештавање.....	20
12. Закључак.....	21

На основу члана 23. и члана 24. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 99/11, 106/13 и 84/2023), Повеље интерне ревизије бр. 47-7/2023-VI од 25.12.2023. и члана 61. Статута општине Чока, интерни ревизор је припремио, а председница општине Чока одобрава

СТРАТЕШКИ ПЛАН ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2026. ГОДИНЕ

ПОГЛАВЉЕ I - РЕВИЗОРСКО ОКРУЖЕЊЕ

1. Увод

Интерна ревизија представља независну и објективну оцењивачку и консултантску активност уверавања, осмишљену да побољша пословање, односно да дода вредност организацији.

Интерна ревизија се обавља у складу са законом и прописима којима се уређује интерна ревизија у Републици Србији, методологијом и критеријумима Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија Републике Србије и Међународним стандардима интерне ревизије.

Улога интерне ревизије јесте да председнику општине Чока пружи потврду адекватности система интерних контрола. Интерна ревизија, кориснику јавних средстава, помаже да оствари циљеве путем систематичне оцене процеса управљања ризицима, контрола и управљања уопште.

Интерни ревизор је дужан да се у свом раду придржава Повеље интерне ревизије, Етичког кодекса, приручника којим се прописује методологија рада и упутстава и инструкција које, у складу са законом којим се уређује буџетски систем, доноси министар финансија.

План интерне ревизије обезбеђује да обухват интерне ревизије адекватно испитује подручја са највећом изложеношћу кључним ризицима који могу утицати на способност организације да оствари своје циљеве.

Стратешким планом рада интерне ревизије дефинисани су фундаментални правци рада интерне ревизије у општини Чока у наступајућем трогодишњем периоду 2024 – 2026. година. Њиме се одређују мисија и циљеви интерне ревизије, пре свега засноване на међународним стандардима, као и активности које је потребно спровести како би се остварили пословни циљеви, као и начела и стандарди које ће интерна ревизија користити у свом раду.

Стратешки план израђен је на темељу процене идентификованих ризика у основним процесима, који могу утицати на постизање циљева општине Чока. У

стратешком плану су конкретно назначена основна подручја ревизијског деловања у трогодишњем периоду.

Ревидирање стратешког плана вршиће се у децембру текуће године за наредни трогодишњи период, а полазећи пре свега од поновног сагледавања свих релевантних фактора на којима ће се заснивати процена ризика.

На основу Стратешког плана интерне ревизије биће израђен Годишњи план рада интерне ревизије за 2024. годину, где ће као основа за његову израду бити узета прва година Стратешког плана.

На основу предлога интерног ревизора општине Чока, председник општине Чока је потписао ажурирану Повељу интерне ревизије општине Чока број 47-7/2023-VI од 22.12.2023. године. Овом Повељом је одређена улога, овлашћење, одговорност и активност интерног ревизора општине Чока, а нарочито: делокруг рада, независност, овлашћења, дужности и одговорности, обавезност примене стандарда интерне ревизије.

Рад интерне ревизије општине Чока уређен је следећим интерним актима:

- Повељом интерне ревизије општине Чока, број: 47-7/2023-VI од 25.12.2023. године;
- Етичким кодексом интерне ревизије општине Чока, број: 47-10/2023-VI од 25.12.2023. године;
- Правилником о пословима интерне ревизије општине Чока, бр. 47-11/2023-VI од 29.12.2023.

Интерна ревизија у Општини Чока је успостављена 2018. године, када је попуњено радно место интерног ревизора. Након завршене теоријске и практичне обуке, интерни ревизор је 2022. године стекао звање: *овлашћени интерни ревизор у јавном сектору*.

2. Организациона структура

Општина Чока лежи на левој обали реке Тисе, на северном делу АП Војводине у Републици Србији. Налази се 180 км северно од Београда и 100 км од Новог Сада, 170 км западно од Темишвара и 60 км јужно од Сегедина. Територија чоканске општине граничи се са територијама четири општине: са Новим Кнежевцем на северу, Кикиндом на истоку, Сентом и Адом на западу. На истоку једним делом избија на државну границу према Румунији.

Чоканску општину сачињавају осам насеља. То су: Чока, Остојићево, Падеј, Санад, Јазово, Врбица, Црна Бара и Банатски Моноштор. Чока као највеће насеље представља центар општине. Територија општине има површину од 321 км².

Најзначајније привредне делатности у општини су:

- пољопривреда, нарочито сточарство, повртарство и гајење лековитог биља,
- прехранбена индустрија (индустрија млека и производња вина),

- металска индустрија,
- примарна прерада дувана.

Општина је основна територијална јединица у којој грађани остварују право на локалну самоуправу у складу са Уставом и законом. Статутом општине Чока – пречишћен текст ("Службени лист општине Чока, бр. 15/2021) у складу са законом, уређују се права и дужности општине Чока, начин, услови и облици њиховог остваривања, организација и рад служби, као и друга питања од значаја за Општину.

Општина Чока има својство правног лица и њено седиште је у насељеном месту Чока, улица Потиска број 20, а званична интернет презентација Општине Чока на следећој адреси: www.coکا.rs.

Органи општине Чока су:

- Скупштина општине,
- Председник општине,
- Општинско веће,
- Општинско правобранилаштво и
- Општинска управа.

Скупштина општине је највиши орган локалне самоуправе који врши основне функције локалне власти, утврђене Уставом, законом и Статутом. Скупштину општине чини 25 одборника, које бирају грађани на непосредним изборима, тајним гласањем. Скупштина општине има председника, који организује рад скупштине и секретара, који се стара о обављању стручних послова и руководи административним пословима. Начин припреме, вођење и рад седнице Скупштине општине и друга питања везана за њен рад, уређена су пословником.

Извршни органи општине су: *Председник општине и Општинско веће*. Председник општине има заменика и помоћника. Општинско веће има седам чланова, а чине га: председник општине који је уједно председник Општинског већа, заменик председника општине који је уједно члан Општинског већа по функцији и пет чланова Општинског већа. Председник општине и заменик председника и четири члана Општинског већа су у радном односу, док један члан није у радном односу, него функцију члана Општинског већа обавља уз накнаду.

За вршење послова локалне самоуправе утврђених образована је јединствена *Општинска управа*. Према Правилнику о организацији и систематизацији радних места у Општинској управи Чока основне унутрашње организационе јединице су:

- Одељење за општу управу и друштвене делатности;
- Одељење за финансије,
- Одељење за инспекцијске послове, и
- Одељење за привреду, пољопривреду, развој, урбанизам, за грађевинске послове за спровођење обједињене процедуре и стамбено комуналних делатности.

3. Корисници буџета

Према одредбама члана 2. тачка 5. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/09, 73//10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др.закон, 103/15, 99/2016, 113/17, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - др.закон и 92/2023), корисници јавних средстава су директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава за социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или 50% гласова у управном одбору, друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода оствареној у претходној пословној години, као и јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама.

У чл. 3. ст. 4. и чл. 5. ст. 3. тачка 8. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 99/11, 106/13 и 84/2023) дефинисан је начин успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Директни корисници буџетских средстава локалних власти су органи и службе локалне власти:

- Скупштина општине
- Председник општине
- Општинско правобранилаштво
- Општинско веће
- Општинска управа

Индиректни корисници буџета општине су Чока:

- Месна заједница Чока,
- Месна заједница Остојићево,
- Месна заједница Падеј,
- Месна заједница Црна Бара,
- Месна заједница Санад,
- Месна заједница Врбица,
- Месна заједница Јазово,

- Предшколска установа „Радост“,
- Културно-образовни центар Чока.

Други корисници буџетских средстава Општине Чока су: О.Ш. „Јован поповић“ Чока, О.Ш. „Тихомир Остојић“ Остојићево, О.Ш. „Серво Михаљ“ Падеј и Хемиско-прехрамбена средња школа Чока, Дом здравља Чока и Црвени крст Чока, док су други корисници чији је оснивач Општина Чока и код којих локална власт има контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору:

- ЈКП „Чока“ Чока
- Центар за социјални рад Чока.

Према члану 71. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/09, 73//10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др.закон, 103/15, 99/2016, 113/17, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - др.закон и 92/2023), руководиоца корисника буџетских средстава, одговоран је за преузимање обавеза, њихову верификацију, издавање налога за плаћање које треба извршити из средстава корисника јавних средстава којим руководи, издавање налога за уплату средстава која припадају буџету, као и за закониту, наменску, економичну и ефикасну употребу буџетских апропријација.

Према члану 7. истог Закона, за извршење буџета локалне власти надлежни извршни орган локалне власти одговара скупштини локалне власти.

У складу са Законом о буџетском систему, председник општине је наредбодавац за извршење буџета.

Послове буџетског рачуноводства и послове јавних набавки за све директне кориснике дефинисане Одлуком о буџету општине Чока врши Општинска управа.

4. Полазне основе интерне ревизије

Интерна ревизија се, у складу са прописима у области интерне ревизије у јавном сектору Републике Србије и међународно прихваћеним стандардима интерне ревизије, врши на основу одобрених стратешких и годишњих планова интерне ревизије, који се заснивају на процени ризика и на тој основи утврђених приоритета који обезбеђују ефикасно и ефективно коришћење расположивих ресурса и, у одређеним случајевима, по налогу руководиоца организације.

У овом стратешком плану садржани су најважнији циљеви, приоритети и активности интерне ревизије Општине Чока и исти су усаглашени са циљевима и приоритетима Општине.

Стратешки план је сачињен на основу података добијених анализом свих система у Општини Чока и процене ризика, односно уочених слабих тачака система, те на тој основи утврђених приоритетних подручија ревидирања, водећи рачуна о расположивим ресурсима интерне ревизије

Стратешки план интерне ревизије се односи на трогодишњи период. Одобрен стратешки план од стране руководиоца јавних средстава Општине Чока представља основу за израду годишњег плана за наредну годину. Стратешки план интерне ревизије се ревидира и ажурира сваке године, где друга година текућег стратешког плана постаје прва година новог плана и основа за годишњи план наредне године.

5. Место и улога интерне ревизије

На основу члана 82. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/09, 73//10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др.закон, 103/15, 99/2016, 113/17, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - др.закон и 92/2023), члана 3. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 99/2011, 106/2013 и 84/2023 - у даљем тексту: Правилника), начелник општинске управе Чока је 2018. године донео Решење којим се службеник премешта са радног места шефа рачуноводства на радно место интерног ревизора.

Правилником о организацији и систематизацијом радних места у Општинској управи општине Чока ("Службени лист општине Чока", бр. 26/2022) је дефинисано радно место интерног ревизора као самосталног службеника изван свих унутрашњих јединица Општинске управе.

Функционална независност интерне ревизије обезбеђује се независним планирањем, спровођењем и извештавањем, а нарочито самосталним одлучивањем о подручју ревизије на основу процене ризика, начину обављања ревизије и извештавању о обављању ревизије.

Одредбом члана 82. Закона о буџетском систему је прописано да интерна ревизија, на основу објективног прегледа доказа, обезбеђује уверавање о адекватности и функционисању постојећих процеса управљања ризиком, контроле и управљања организацијом, и проверава да ли ови процеси функционишу на предвиђен начин и омогућују остварење циљева организације, укључујући и пружање саветодавних услуга које се састоје од савета, смерница, обуке, помоћи или других услуга у циљу повећања вредности и побољшања процеса управљања датом организацијом, управљања ризицима и контроле.

Интерни ревизор у вршењу функције примењују прописе Републике Србије, међународне стандарде интерне ревизије, Повељу интерне ревизије, Етички кодекс интерне ревизије и принципе објективности, поверљивости, интегритета и стручности. Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору ("Службени гласник РС", бр. 99/2011, 106/2013 и 84/2023), ближе су уређени послови интерне ревизије.

На основу предлога интерног ревизора, председница Општине Чока је потписала *Повељу интерне ревизије* којом је одређен делокруг рада, циљеви, положај, овлашћења и одговорности интерне ревизије.

6. Законски оквир

Методологију и законодавни оквир за функционисање интерне ревизије у институцијама Републике Србије чине:

- Закон о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/09, 73//10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 –др.закон, 103/15, 99/2016, 113/17, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - др.закон и 92/2023);
- Правилник о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 99/2011, 106/2013 и 84/2023);
- Етички кодекс / Кодекс професионалне етике интерних ревизора;
- Повеља интерне ревизије;
- Међународни стандарди за професионалну праксу интерне ревизије;
- Приручник за интерну ревизију;
- Приручник за финансијско управљање и контролу.

Активности интерне ревизије у Општини Чока спроводиће се у складу са наведеним прописима и на основу одобреног стратешког и годишњег плана интерне ревизије, према методологији рада и вршења функције интерне ревизије прописаном *Приручником за интерну ревизију са стандардима интерне ревизије.*

Обавеза и начин сачињавања стратешког плана интерне ревизије утврђени су чланом 17. став 1. и чланом 23. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Сл. гласник РС“, бр. 99/2011, 106/2013 и 84/2023), Повељом интерне ревизије, Приручником за интерну ревизију и стандардима интерне ревизије и то: Стандард 2010 - планирање, Стандард 2010. А1 и Стандард 2020 - извештавање и одобравање.

7. Визија и стратешки циљеви општине Чока

У оквиру донетог Плана развоја општине Чока 2022-2030, дефинисана је **визија** општине Чока:

«Општина Чока је 2030. економски развијенија општина, еколошки чиста, освешћена и уређена средина са квалитетним комуналним услугама и добрим условима за улагање. Погодна је за пословање и бављење пољопривредом или сеоским туризмом. Пријатна је и безбедна за живот свих генерација, социјално је осетљива са квалитетним здравственим услугама. Општина у којој млади људи радо остају и оснивају породицу»

План развоја општине Чока 2022-2030. година је дефинисао такође и **приоритетне развојне правце** и у оквиру њих приоритетне циљеве:

1) Друштвени развој и квалитет живота

- Унапређење рада у установама
- Улагање у људске ресурсе у установама
- Унапређење рада ОУ и ЛС за креирање и вођење локалних политика и развојних процеса
- Квалитетно спровођење слободног времена кроз повећан број спортских, културних, цивилних манифестација
- Брига о младима, младим породицама, старима и избеглим лицима
- Уједначени развој сеоских средина
- Активна заједница и политика, умрежавање и сарадња

2) Урбани развој, комунална инфраструктура и заштита животне средине

- Квалитетне комуналне услуге уз одговорно управљање водама
- Одрживо управљање комуналним отпадом
- Уређење зелених површина и пошумљавање –здрав ваздух за све грађане
- Еколошки одговорно понашање грађана
- Повећање енергетске ефикасности и ефикасније коришћење обновљивих извора енергије
- Побољшање квалитета путне мреже
- Ефикасно привлачење фондова

3) Локално – економски развој

- Унапредити услуге јавног сектора према бизнису
- Унапређење услова за привређивање у сектору пољопривреда
- Стварање предуслова за раст привредног сектора
- Развој туризма и туристичке инфраструктуре

На основу наведених развојних праваца у Плану развоја општине Чока за период 2022-2030. дефинисане су мере за реализацију приоритетних циљева по развојним правцима, као и носиоци реализације мера и координације активности.

8. Мисија и стратешки циљеви интерне ревизије

Мисија и основни задатак интерне ревизије је да унапређује и штити вредности Општине Чока кроз пружање услуга независног и објективног уверавања и саветовних услуга о руковођењу, управљању ризицима и контролама.

Стратешки циљеви интерне ревизије су:

- подизање свести о управљању ризицима код корисника јавних средстава Општине Чока;
- подршка у развоју одговорности код корисника јавних средстава Општине Чока;
- вршење ревизија и пружање саветодавних услуга са циљем побољшања економичности, ефикасности и ефективности рада корисника јавних средстава;
- да пружи независно и објективно уверавање и консултантску активност са циљем да дода вредност и унапреди пословање корисника јавних средстава;
- да помаже руководству Општине Чока да оствари циљеве тако што систематично и дисциплиновано процењује и вреднује управљање ризицима, контролама и процесима управљања;
- да допринесе смањењу ризика у пословању корисника јавних средстава на најмању могућу меру.

ПОГЛАВЉЕ II - СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ

9. Планирање ревизија

У складу са чланом 23. Правилника - интерна ревизија обавља се према стратешком плану за трогодишњи период, годишњем плану и плану појединачне ревизије. Стратешки план интерне ревизије доноси се до краја текуће године за следећи трогодишњи период и представља основу целог процеса планирања. Годишњи план рада доноси се до краја текуће године за наредну годину и заснива се на првој години Стратешког плана. Оперативни планови појединачне ревизије се ревидирају и ажурирају током целе године узимајући у обзир реализацију.

Планирање ревизија је неопходно, јер интерној ревизији омогућава: остваривање циљева, утврђивање приоритета и обезбеђивање ефикасног и ефективног коришћења ресурса. Поред тога, планирање пружа:

- основу за процену будућих потреба за ресурсима;
- овлашћење да се поступа по плану, након што план одобри овлашћено лице;
- стандард у односу на који се може мерити стварна успешност;
- средство кроз које руководство треба да прихвати послове које обавља интерна ревизија;
- сталну евиденцију фактора који су узети у обзир приликом утврђивања плана, као и донетих одлука.

9.1. Сврха стратешког планирања

Стратешки план, као основа процеса планирања ревизије, представља средство - алат за унапређење активности.

Стратешки план интерне ревизије:

- помаже у идентификовању области које треба да буду предмет ревизије;
- омогућава објективан приступ дефинисању послова интерне ревизије који је заснован на процени ризика;
- помаже интерној ревизији приликом оцене система интерних контрола и
- омогућава интерној ревизији да оптимално користи ресурсе и побољша ефективност „услуге“ коју пружа руководству.

9.2. Системи као предмет ревизије

Први корак у изради стратешког плана представља идентификовање предмета ревизије. С обзиром да неки системи у потпуности покривају одређене циљеве руководства, док их други системи само делимично покривају, приликом израде стратешког плана утврђени су системи којима се може рационално управљати и који ће пружити оцену адекватности система контрола.

У циљу исправног идентификовања циљева и система у Општини Чока предузете су следеће активности:

- извршена је анализа циљева и приоритета Општине Чока;
- извршена је анализа и утврђивање свих система и процеса усмерених на остварење циљева Општине Чока.

При идентификацији система, дефинисани су системи који покривају све циљеве и активности корисника јавних средстава Општине Чока, који могу бити у наредном периоду субјекти ревизије.

Идентификовани су следећи системи:

1. Систем планирање, припреме и извршење буџета и финансијских планова
2. Систем набавке
3. Финансијско-рачуноводствени систем
4. Систем обрачуна плата и других примања запослених
5. Систем прихода и примања
6. Систем расхода и издатака
7. Систем пописа имовине и обавеза
8. Систем имовинско – правних послова

9. Систем комуналних послова, урбанистичко – грађевинских послова и послова заштите животне средине
10. Систем скупштинских послова
11. Систем поверених послова

9.3. Ризик и процена ризика

Ризици представљају све оно што представља претњу остварењу циљева организације или програма, што може да угрози репутацију организације и поверење грађана, као што је непоштовање прописа, неспособност да се реагује на измењене околности, тј. да се њима управља на начин који ће спречити или свести на минимум негативне ефекте промена на пружање услуга.

У складу са усвојеном Стратегијом управљања ризицима, ризици са којима се суочава Општина Чока су: све што може нарушити угледу организације и смањити поверење јавности; неправилно и незаконито пословање, као и неекономично, неефикасно или неефективно управљање јавним средствима; непредузимање мера за наплату потраживања; непоуздано извештавање; неспособност реаговања на промењене околности или неспособност управљања у промењеним околностима на начин који спречава или максимално смањује неповољне ефекте на пружање јавних услуга.

Процена ризика се врши тако што се процењује укупна изложеност ризику као производ утицаја који ризик носи са собом и вероватноће да ће се десити.

Код директних корисника буџета Општине Чока су дефинисани системи који могу бити предмет ревизије, док су индиректни и други корисници у овом контексту посматрани као посебни системи. И за тако дефинисане системе је извршена процена ризика.

Изложеност ризику приказује се помоћу матрице у којој се повезује утицај вероватноћа:

УТИЦАЈ	3 ВЕЛИК	3	6	9
	2 СРЕДЊИ	2	4	6
	1 МАЛИ	1	2	3
		1 НИСКА	2 СРЕДЊА	3 ВИСОКА
		ВЕРОВАТНОЋА		

Као фактори ризика узети су следећи показатељи: финансијски утицај, квалитет контрола, квалификација и искуство запослених, утицај на друге системе, утицај на репутацију и екстерни утицај.

Фактори ризика	Рангирање	Тежина	Укупно
1. Финансијски утицај	1 - 3	6	6 - 18
2. Квалитет контрола	1 - 3	6	6 - 18
3. Квалификација и искуство запослених	1 - 3	4	4 - 12
4. Утицај на друге системе	1 - 3	3	3 - 9
5. Утицај на репутацију	1 - 3	3	3 - 9
6. Екстерни утицај	1 - 3	2	2 - 6

Табела категоризације вероватноће да ће се ризик појавити

ВЕРОВАТНОЋА	ОПИС
Висока	Очекује се да ће догађаји настати у већини случајева
Средња	Догађај понекад може настати
Ниска	Настанак догађаја није вероватан

Табела категоризације утицаја ризика

УТИЦАЈ	ОЦЕНА	ОПИС
ВЕЛИКИ	3	-прекид основних програма, -велики финансијски губици, -значајни губитак имовине, -озбиљне штете за околину; -значајан губитак поверења јавности; -притисак јавности за сменом руководиоца.
СРЕДЊИ	2	-прекид неких од основних програма, -значајни финансијски губици, -губитак имовине са умереним последицама, -извесне штетне последице за околину, -делимичан губитак поверења јавности, -утицање на пословне циљеве нижих приоритета, -негативан став јавности у медијима.
МАЛИ	1	-кашњење у роковима код мање значајних пројеката, -минимални финансијски губици, -губитак имовине мале вредности, -привремене штетне последице за околину, -мање повреде права, -делимично негативан став јавности.

Вредновање ризика се врши на следећи начин:

Индекс ризика И (р) се израчунава на основу фактора ризика Ф (р) и тежине фактора ризика Т(р). Тежина фактора ризика се одређује на бази субјективног критеријума за сваки систем појединачно.

$$И (р) = Ф (р) \times Т (р)$$

Фактори ризика и тежина

1. Финансијски утицај

- Мали (1)
- Средњи (2)
- Велики (3)

Тежина: 6

2. Квалитет контрола

- Задовољавајућа (1)
- Делимично задовољавајућа (2)
- Нема одговарајуће контроле (3)

Тежина: 6

3. Квалификација и искуство запослених

- У датом систему раде запослени са одговарајућом стручном спремом и запослени имају одговарајуће искуство (1)
- Запослени су са одговарајућом стручном спремом али немају довољно искуства или запослени имају довољно искуство али немају одговарајућу стручну спрему (2)
- Запослени немају одговарајућу стручну спрему, а ни одговарајуће искуство (3)

Тежина: 4

4. Утицај на друге системе

- Мали (1)
- Средњи (2)
- Велики (3)

Тежина: 3

5. Утицај на репутацију

- Мали (1)
- Средњи (2)
- Велики (3)

Тежина: 3

6. Екстерни утицај

- Мали (1)
- Средњи (2)
- Велики (3)

Тежина: 2.

У процени приоритета, коришћен је приступ израчунавања **индекса ризика**, према табели датој у наставку, заснован на субјективној процени:

	Фин. утицај	Квалитет контрола	Квал. и искуство запосл.	Утиц. на друге системе	Утиц. на репутацију	Екстерни утицај	ИНДЕКС РИЗИКА
Систем планирања	18	12	8	9	6	4	57
Систем набавки	18	12	8	6	6	6	56
Финансијско рачу.систем	12	18	8	6	6	4	54
Систем плата	12	12	8	3	3	4	42
Систем прихода	18	12	4	9	9	6	58
Систем расхода	12	12	8	9	6	4	51
Систем пописа	18	6	12	9	3	2	50
Систем имовинско – правних посл.	12	12	8	3	6	4	45
Систем комуналних послова	12	12	4	3	9	6	46
Систем скупштинских послова	12	6	8	6	9	4	45
Систем поверених пос.	12	12	4	6	9	6	49
Индиректни корисници	8	12	8	6	4	6	44
Други корисници	12	12	8	8	3	6	49

Табела за израчунавање индекса ризика

9.4. Класификација система као предмета ревизије

Вредновањем фактора ризика за сваки систем, укључујући индиректне и друге кориснике као посебне системе, извршено је њихово рангирање на:

- високоризичне системе - са индексом ризика од 51 бода и више,
- средњеризичне системе - са индексом ризика од 41 до 50 бодова,
- нискоризичне системе - са индексом ризика до 40 бодова.

Рангирање система је извршена на основу вредновања фактора ризика за сваки систем:

- **Високоризични системи:**
 - Систем планирање, припреме и извршење буџета и финансијских планова
 - Систем набавке
 - Финансијско-рачуноводствени систем
 - Систем прихода и примања
 - Систем расхода и издатака
- **Средњоризични системи:**
 - Систем обрачуна плата и других примања запослених
 - Систем имовинско – правних послова
 - Систем комуналних послова, урбанистичко – грађевинских послова и послова заштите животне средине
 - Систем поверених послова
 - Систем пописа имовине и обавеза
 - Систем скупштинских послова
 - Индиректни корисници
 - Други корисници

9.5. Доношење одлуке о приоритетима ревидирања

Системи за које је у Табели израчунавања индекса ризика утврђен висок степен ризика представљају приоритетна подручја на која се активност интерне ревизије треба фокусирати у наредном трогодишњем прериоду. Приликом доношења коначне одлуке о подручјима ревидирања узети су у обзир следећи подаци и чињенице:

- препоруке Државне ревизорске институције;
- приоритети у раду руководства;
- праг материјалности;

- „апетит за ризик“ руководства;
- најзначајније промене у пословању;
- потреба да ревизијом буду покривени сви корисници јавних средстава у Општини;
- расположивост ресурса (један интерни ревизор).

9.6. Расподела ресурса

Сврха стратешког плана интерне ревизије је да, поред утврђивања приоритетних подручја ревидирања и праћења реализације циљева интерне ревизије, обезбеди и ефикасно и ефективно коришћење ресурса интерне ревизије и то: људских, финансијских и временских.

Интерну ревизију у Општини Чока ће за предвиђени стратешки период обављати један интерни ревизор.

При утврђивању потреба за ресурсима, односно процена потреба ревизије, користи се процена ревизора да једна ревизија система траје у просеку **60 ревизор дана**. Планирано је да се сваке године спроведу по три интерне ревизије система. Остало време је потребно планирати за саветодавне услуге, као једна од веома значајних активности интерне ревизије, а такође је у план неопходно уврстити и одморе, празнике и плаћена одсуства, обуке и семинаре, време потребно за ажурирање стратешких и годишњих планова, као време за праћење спровођења препорука. При припреми стратешког плана узимају се у обзир и непредвиђене околности, односно обављање посебних ревизија које није могуће унапред планирати. Председница општине Чока може у сваком тренутку издати Овлашћење за спровођење ванредне (*ad hoc*) ревизије процеса, организационе целине, активности или функције, и тада је предметна ревизија приоритетна у односу на ревизије система које су предвиђене у стратешком и годишњем плану интерне ревизије.

10. План ревизија за трогодишњи период 2024 – 2026. године

План за спровођење ревизија по годинама је следећи:

План ревизија за 2024. годину:

- Систем расхода и издатака
- Индиректни корисници
- Систем поверених послова

План ревизија за 2025. годину:

- Финансијско-рачуноводствени систем
- Систем имовинско – правних послова
- Систем обрачуна плата и других примања запослених

План ревизија за 2026. годину:

- Систем пописа имовине и обавеза
- Систем комуналних послова, урбанистичко – грађевинских послова и послова заштите животне средине
- Систем набавки

11. Стручно усавршавање интерних ревизора

Како би одржали и унапредили квалитет услуга које пружају, интерни ревизори су обавезни, у складу са стандардима интерне ревизије, Етичким кодексом и прописима у области континуиране професионалне едукације, да се континуирано професионално усавршавају. Циљ континуиране професионалне едукације је одржавање нивоа стручности и даљи професионални развој интерних ревизора, кроз усвајање нових знања, како би ефективно обавили своје професионалне обавезе.

Правилником о стручном усавршавању интерних ревизора у јавном сектору („Сл. Гласник РС“, број 15 од 08. марта 2019. године) и стандардима професионалне праксе интерне ревизије, дефинисано је континуирано професионално усавршавање.

Председник општине је у обавези да интерном ревизору обезбеди присуствовање континуираној едукацији, као и да интерног ревизора укључи у све активности Општине.

У Правилнику о стручном усавршавању интерних ревизора у јавном сектору, члан 2. наведено је да је руководилац корисника јавних средстава обезбеђује стално стручно усавршавање интерних ревизора у складу са Планом за професионалну обуку и професионални развој интерних ревизора.

У члану 3. наведеног Правилника су наведена подручја у којима се може остваривати стручно усавршавање: интерна ревизија, интерна контрола, рачуноводство и финансије, управљање у јавном сектору, јавне набавке, управљање пројектима, информационе технологије, управно и радно право, управљање људским ресурсима, фондови ЕУ, специјализоване области основне делатности корисника јавних средстава у којима се врши ревизија и остале области – „меке вештине“ (комуникација, руковођење, пословна кореспонденција, вештине преговарања и интервјуисања, мотивација, самосвесност, социјалне вештине и решавање сукоба).

У члану 4. истог Правилника је наведено са се стручно усавршавање овлашћеног интерног ревизора у јавном сектору остварује кроз активности организованог стручног усавршавања и самосталног стручног усавршавања. Стручно усавршавање у току трогодишњег периода који обухвата Стратешки план интерне ревизије општине Чока биће реализовано у складу са критеријума за признавање испуњености услова у вези са стручним усавршавањем, којим се остварује најмање 50 бодова за стручно усавршавање у једној години.

12. Извештавање

У складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне

ревизије у јавном сектору, интерни ревизор сачињава годишњи извештај о раду интерне ревизије коришћењем упитника који припрема и објављује Централна јединица за хармонизацију на интернет презентацији Министарства финансија.

Годишњи извештај о раду интерне ревизије садржи: обављене ревизије и евентуална ограничења и друге разлоге неиспуњења плана; главне закључке у вези са функционисањем система за финансијско управљање и контроле унутар корисника јавних средстава, као и дате препоруке у циљу унапређења пословања корисника јавних средстава.

Поред годишњег извештаја, у складу са Повељом интерне ревизије општине Чока, интерни ревизор обавештава председницу општине о напретку у спровођењу годишњег плана интерне ревизије, извештава о резултатима сваког појединачног ревизорског ангажмана, као и о адекватности ресурса за обављање интерне ревизије.

13. Закључак

Стратешки план, којим се утврђују стратешки циљеви интерне ревизије, заснован је на дугорочним циљевима корисника јавних средстава и процени ризика интерне ревизије. Основ Стратешког плана је подизање свести о управљању ризицима у организацији и подстицање руководства да користи циљеве. Према стандардима Института интерних ревизора, Стратешки план је потребно ревидирати и ажурирати сваке године на основу поновне процене ризика, где друга година текућег плана постаје прва година новог плана и основа за израду годишњег плана за наредну годину.

Свака измена Стратешког плана интерне ревизије мора бити одобрена од стране председнице општине.

Број: 47-8/2023-VI

У Чоки, дана: 29.12.2023.

Припремила:

Ана Живковић,
интерни ревизор

Одобрила:

Стана Ђембер,
председница општине Чока

